

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Р1 366/2020
22.04.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Милан Гуцуња, адвокат из ..., против тужене „Директна банка“ АД из Крагујевца, ради утврђења ништавости и стицања без основа, одлучујући о сукобу месне надлежности између Трећег основног суда у Београду и Основног суда у Крагујевцу, на седници одржаној 22.04.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

За поступање у овом предмету, месно је надлежан Основни суд у Крагујевцу.

Образложење

Основни суд у Крагујевцу, решењем П 5342/19 од 12.02.2020. године, огласио се месно ненадлежним за поступање у овом предмету и одлучио да по правноснажности решења, списе предмета уступи Трећем основном суду у Београду, као стварно и месно надлежном суду за поступање у овом предмету. У образложењу је указао, да је тужена на првом рочишту за главну расправу одржаном 12.02.2020. године истакла да је Уговором о готовинском кредиту од 09.05.2017. године, уговорена надлежност суда у Београду. Затим, да имајући у виду приговор тужене о месној ненадлежности и да међу странкама постоји споразум о месној надлежности, то је на основу одредбе члана 20. став 1. а у вези одредбе члана 65. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци решења.

Трећи основни суд у Београду, није прихватио месну надлежност, већ је уз допис П 18744/20 од 28.08.2020. године, списе предмета доставио Врховном касационом суду, ради одлучивања о сукобу месне надлежности. У образложењу је указао, да у конкретној ситуацији постоји споразум о месној надлежности „стварно надлежног суда у Београду“ и да такав споразум не производи правно дејство, из разлога што је у време закључења предметног уговора о кредиту, надлежност првостепених судова у Београду била подељена између пет општинских судова (Првог, Другог, Трећег, Четвртог и Петог општинског суда у Београду). Затим, како је такав споразум непотпун и основ спора је утврђење ништавости уговорне одредбе и стицање без основа, а тужена банка према извештају Агенције за привредне регистре има седиште у Крагујевцу, да је надлежност потребно одредити применом општих правила о месној надлежности.

Врховни касациони суд је одлучујући о сукобу месне надлежности на основу одредбе члана 22. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13 - УС, 74/13 - УС, 55/14, 87/18 и 18/20), а у вези одредбе члана 30. став 2. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 116/08, 104/09, 101/10, 31/11, 78/11, 101/11, 101/13, 40/15, 106/15, 13/16, 108/16, 113/17, 65/18 - УС, 87/18 и 88/18 - УС), утврдио да је за поступање у овом предмету месно надлежан Основни суд у Крагујевцу.

Тужба је 29.10.2019. године посредством поште, препоручено, поднета Основном суду у Крагујевцу. Предмет тужбеног захтева је утврђење ништавости одредбе члана 1. став 1. тачка 7. Уговора о готовинском кредиту од 09.05.2007. године и исплата на име стицања без основа износа од 15.742,27 динара, који износ је у тужби означен и као вредност предмета спора. Наведени Уговор о готовинском кредиту од 09.05.2007. године, закључен између „Piraeus Banka“ АД из Београда, правног претходника тужене и тужиле АА из ..., садржи споразум о месној надлежности стварно надлежног суда у Београду (уговорне стране су сагласне да све спорове настале поводом овог уговора решавају споразумно, а у случају да то није могуће уговара се надлежност стварно надлежног суда у Београду – члан 10. став 1. Уговора). Тужена је поднела одговор на тужбу и пре почетка рочишта од 12.02.2020. године истакла да је уговором о готовинском кредиту од 09.05.2007. године уговорена стварна надлежност суда у Београду, а да у конкретној ситуацији нема споразума међу странкама о месној надлежности, а тужилац оставио суду на оцену, да би се суд на истом огласио месно ненадлежним.

Одредбом члана 19. став 2. ЗПП је прописано да, ако се тужба не доставља туженом на одговор, суд ће по службеној дужности да се огласи месно ненадлежним у року од осам дана од дана пријема тужбе. Одредбом става 3. овог члана, да, суд може да се по приговору месне ненадлежности туженог огласи месно ненадлежним у року од осам дана од дана пријема одговора на тужбу. Одредбом става 4. овог члана, да, ако се тужба не доставља на одговор, тужени може да истакне приговор месне ненадлежности најкасније на припремном рочишту, односно на првом рочишту за главну расправу, а ако се припремно рочиште не одржава, а пре упуштања у расправљање, о чему суд мора да одлучи у року од осам дана од дана изјављивања приговора.

Одредбом члана 65. став 1. ЗПП, је прописано, да, ако законом није прописана искључива месна надлежност неког суда, странке могу да се споразумеју да им у првом степену суди суд који није месно надлежан, под условом да је тај суд стварно надлежан. Одредбом става 3. овог члана, да, споразум из става 1. и 2. овог члана производи правно дејство само ако је састављен у писаном облику и ако се односи на одређени спор или више спорова, који сви проистичу из одређеног правног односа. Одредбом става 4. овог члана, да, исправу о споразуму тужилац мора да приложи уз тужбу, а тужени уз приговор ненадлежности.

Одредбом члана 472. став 1. ЗПП је прописано, да, у поступку о споровима мале вредности не доставља се тужба туженом на одговор.

Како се у конкретној ситуацији ради о спору мале вредности у смислу одредби члана 468. ЗПП и тужена пре упуштања у расправљање на рочишту указала на споразум о месној надлежности из одредбе члана 10. став 1. наведеног Уговора о готовинском кредиту, којом није одређено у погледу ког суда, с обзиром на то да су

одредбама члана 3. став 1. тачка 4, 5. и 6. важећег Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава („Службени гласник РС“ број 101/13) за територију градских општина у Београду основана три суда: Први, Други и Трећи основни суд у Београду, то такав споразум само у погледу надлежности суда у Београду, али не и ког суда у Београду, не производи правно дејство.

Стога, како у конкретној ситуацији није прописана искључива месна надлежност, то је за даље поступање у овом предмету месно надлежан Основни суд у Крагујевцу, као суд опште месно надлежан за тужену, с обзиром на то да је према наведеном на његовом подручју седиште тужене у смислу одредбе члана 40. став 2. ЗПП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 22. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић